

ศิลปศึกษา

วิชาศิลปะ เป็นวิชาสามัญที่ช่วยส่งเสริมให้เด็กได้พัฒนาการในด้านต่าง ๆ
 วิคเตอร์ โลเวนเฟลด์¹ (Viktor Lowenfeld) ซึ่งเป็นคนสำคัญและมีชื่อเสียง
 ที่สุดในวงการของศิลปศึกษา ได้กล่าวเมื่อ 20 ปี มาแล้วว่า "การที่เด็กได้ปฏิบัติงาน
 ศิลปะจะช่วยส่งเสริมพัฒนาในด้านสุนทรีย์ภาพ การรับรู้ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสร้าง
 สรรค์ และเทคนิคของการทำงาน" ต่อมาได้มีนักการศึกษาอำนวยการแนวความคิดของ วิก²
 (Herbert Read) เพิ่มเติมอีกว่า การศึกษาที่ส่งเสริมให้เด็กเจริญนั้น เด็ก
 ต้องมีความสามารถและความพร้อมในการแสดงออกทางความคิดและอารมณ์อย่างอิสระ
 มิฉะนั้นแล้วการทำงานศิลปะ ก็เป็นการปฏิบัติงานทั่วไป ซึ่งไม่มีคุณค่าทางศิลปะ และช่วย
 ส่งเสริมให้เด็กเจริญขึ้นแต่อย่างไร นอกจากนั้นคือ³ (John Dewey) ได้แสดง
 ความคิดเห็นว่า ประสพการณ์ที่ได้จากการสร้างสรรค์งานศิลปะจะมีคุณค่าทางสุนทรีย์ภาพ
 และการใช้สอยนั้น เด็กจะต้องแก้ปัญหาและสร้างสรรค์ความคิดอย่างฉลาด แลนซิง⁴
 (Lansing) ได้กล่าวเพิ่มเติมอีกว่า กระบวนการสร้างสรรค์งานศิลปะจะส่งเสริม

¹ Viktor Lowenfeld, Creative and Mental Growth, (3rd ed.) (New York, Macmillan, 1957) p. 49.

² Herbert Read, Education Through Art, (London, Faber and Faber, 1958) p. 11.

³ John Dewey, Art and Education, (Merion, Pa., Barnes Foundation Press, 1956), p. 31.

⁴ Kenneth M. Lansing, Art, Artists, and Art Education, (New York, McGraw-Hill, 1969), p. 79.

ความเจริญด้านสติปัญญา เพราะในการทำงานที่คืบหน้า ผู้ทำจำเป็นต้องใช้ความรู้หลายด้าน ในการแก้ปัญหา เช่น ความรู้ในหลักการออกแบบ หลักการทางสุนทรียภาพ **คุณสมบัติของวัสดุที่ใช้** วิธีการใช้เครื่องมือ รวมทั้งหลักทางด้านเศรษฐกิจด้วย

จากแนวความคิดต่าง ๆ ที่กล่าวมาข้างต้น และผลของการที่**ได้ปฏิบัติมาแล้ว** เกือบ 20 ปี ได้เกิดผลดีในการปรับปรุงการสอนศิลปศึกษาหลายด้าน โดยเฉพาะในโรงเรียนสาธิตของสถาบันฝึกหัดครู ซึ่งจะเป็นแนวทางที่ดีของโรงเรียนอื่น ๆ ต่อไป **วิธีนี้** พิชญ์ไพฑูริย์⁵ ได้แจกแจงรายละเอียดให้เห็นเด่นชัดดังนี้

ก. หลักสูตร ได้พัฒนาการไปจากเดิมมีโรงเรียนสาธิตหลายแห่ง ทดลอง จัดหลักสูตรศิลปศึกษา โดยยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง (Child Centered Approach) และยึดกิจกรรมรวมหลักสูตรเป็นแนวทาง (Co-Curriculum Approach) หลักสูตรศิลปศึกษา ของกระทรวงศึกษาธิการ ในระดับประถมและมัธยม ได้กำหนดให้เรียน วิชาศิลปศึกษาหลายวิชา ซึ่งมี วาดภาพ ระบายสี การปั้น แกะสลัก **การพิมพ์ภาพ ศิลปะ** การช่าง การออกแบบตกแต่งและศิลปนิยม หลักสูตรวิทยาลัยครู ในระดับ ป.กศ. ต้น ป.กศ.สูง และระดับปริญญาตรีทางการศึกษาได้พัฒนาไปจากเดิมมาก โดยกำหนดให้เรียน วิชาศิลปะในโรงเรียนประถม ศิลปะเบื้องต้น ศิลปนิยม ประวัติศาสตร์ศิลปะ จิตรกรรม ประติมากรรม ศิลปะการช่าง ซึ่งวิชาเหล่านี้เพียงพอที่จะนำไปใช้สอนศิลปศึกษาในโรงเรียนประถมได้

ข. การสอน แต่เดิมการสอนศิลปะ เน้นในเรื่องทักษะ ฝีมือ และให้เด็กลอกเลียนแบบ (Imitation) งานของผู้ใหญ่ที่ใช้ทักษะสูงกว่าความสามารถของเด็ก เด็กไม่มีอิสระในความคิดและมีความรู้สึกสับสนไม่แน่ใจในการทำงาน ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ดังนั้น ภายหลังจาก พ.ศ. 2500 ได้มีการปรับปรุงการเรียนการสอนศิลปะ

⁵วิธีนี้ พิชญ์ไพฑูริย์, "ศิลปศึกษา" จุดยืนและทิศทางการศึกษาไทย, สมาคมการศึกษา, 2518.

โดยเน้นทางการแสดงออกของตนเอง (Self - Expression) ซึ่งเป็นผลดีแก่เด็ก เพราะได้แสดงออกตามความสามารถของตนเอง มีความคิดอิสระในการทำงาน มีความสุขกายและสบายใจในการปฏิบัติงาน มีความอิสระและสามารถจะปรับตนเองให้เข้ากับสถานการณ์ใหม่ ๆ ได้ เด็กมีโอกาสได้พัฒนาในด้านต่าง ๆ และประสบความสำเร็จในการสร้างสรรค์ มีความเชื่อมั่นในตนเอง และมีความสุขในการทำงาน

ค. นักเรียน จากผลของการสอนศิลปะ เป็นวิชาสามัญ ซึ่งได้ช่วยส่งเสริมให้เด็กมีพฤติกรรมที่สามารถคิดค้นและเป็นตัวของตัวเอง สามารถใช้วัสดุและเครื่องมือประกอบงานศิลปะได้ตามความเหมาะสมและความสนใจ ทั้งสามารถนำความรู้ทางศิลปะไปใช้ให้สัมพันธ์กับวิชาอื่น มีความเชื่อมั่นในตนเอง และเกิดความสนใจในการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ต่อชีวิตประจำวัน

ง. ครู ได้มีการปรับปรุงการเรียนการสอนในสาขาครูศิลปศึกษาสูงขึ้น ถึงระดับปริญญาตรีเป็นครั้งแรก โดยที่คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้เปิดแผนกวิชาศิลปศึกษา และรับผู้จบมัธยมศึกษาปีที่ 5 เข้าศึกษาต่ออีก 4 ปี และที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับผู้จบ ปม.ช. เข้าศึกษาต่ออีก 2 ปี เพื่อรับปริญญาตรีทางการศึกษา สาขาศิลปศึกษา ซึ่งการผลิตครูสาขานี้จะเป็นผลดีที่จะช่วยส่งเสริมให้เด็กมีความเข้าใจศิลปะ สามารถแสดงออกในการสร้างสรรค์งานศิลปะ ซึ่งจะมีคุณค่าต่อชีวิตและสังคมมาก

ความคิดสร้างสรรค์

กิลฟอร์ด⁶ (Guilford) ให้คำนิยามความคิดสร้างสรรค์ไว้ว่า เป็นความ

⁶ T.A. Razik, "Psychometric Measurement of Creativity, In Creativity, Edited by P.E. Vernon (Harmondsworth : Penquin Books Ltd., 1970), p. 159.

สามารถทางสมองในการคิดหลายทิศทาง (Divergent Thinking) ซึ่งมีองค์ประกอบของความสามารถในการคิดริเริ่ม (Originality) ความคล่องตัวของความคิด (Fluency of idea) ความยืดหยุ่น (Flexibility) ความไหวตัว (Sensitivity) และความสามารถที่จะแต่งเติมและให้คำอธิบายใหม่ (Ability to elaborate and redefine) ซึ่งแตกต่างจากแบบการคิดในทิศทางเดียว (Convergent thinking) ที่เป็นการคิดตามหลักเหตุผล (logical reasoning) เพื่อหาคำตอบที่ถูกต้องเพียงคำตอบเดียว ส่วนเมดนิค⁷ (Mednick) นักจิตวิทยา เอส - อาร์ (S - R Psychologist) อธิบายความคิดสร้างสรรค์ในรูปของขบวนการคิดแบบ "โยงสัมพันธ์" ระหว่าง สิ่งเร้า (S) กับการตอบสนอง (R) (Formation of Association between Stimuli and Responses) ผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ จะเป็นผู้ที่สามารถคิด "โยงสัมพันธ์" ระหว่างสิ่งเร้ากับการตอบสนองต่าง ๆ นานาที่แปลกใหม่ไ้ม่มากกว่า และมีประสิทธิภาพกว่าผู้ที่คิดในทิศทางเดียว ควบคู่กันผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์จึงเป็นผู้ที่สามารถคิดหาและค้นพบความสัมพันธ์ใหม่ ๆ ระหว่างสิ่งต่าง ๆ มีความสามารถในการแก้ปัญหา และผลิตผลงานใหม่ ๆ ที่ไม่ซ้ำแบบใคร⁸ อย่างไรก็ตาม ไทเลอร์⁹ (Tylor) ได้ให้ทัศนะ

⁷ A.J. Cropley, "S-R Psychology and Cognitive Psychology" In Creativity, Edited by P.E. Vernon (Harmendsworth: Penguin Books Ltd., 1970), p. 117.

⁸ Ernest R. Hilgard, and Richard C. Atkinson, Introduction to Psychology (4th ed., New York: Harcourt, Brace and World, Inc., 1967), p. 365.

⁹ E.P. Torrance, Guiding Creative Talent (Englewood Cliffs, New Jersey: Prentice-Hall, Inc., 1964), p. 5.

วามลของความคิดสร้างสรรค์นั้นไม่จำเป็นจะต้องขึ้นถึงขั้นสูงสุด ทั้งเช่น การคิดค้นประดิษฐ์สิ่งใหม่ ๆ หรือการสร้างทฤษฎีที่ต้องใช้ความคิดคำนามธรรมอย่างสูงเสมอไป แต่อาจเป็นขั้นใดขั้นหนึ่งใน 5 ขั้น ต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 เป็นขั้นที่แสดงออกอย่างอิสระในด้านความริเริ่มโดยไม่คำนึงถึงคุณภาพของผลงาน

ขั้นที่ 2 งานที่เป็นผลผลิต ขั้นนี้ต้องอาศัยทักษะบางอย่าง

ขั้นที่ 3 เป็นงานขั้นประดิษฐ์คิดค้นสิ่งใหม่ ๆ ที่ไม่ซ้ำแบบใคร เป็นความคิดที่แตกต่างไปจากบุคคลอื่น

ขั้นที่ 4 เป็นการปรับปรุงขั้นที่ 3 ให้ดีขึ้น

ขั้นที่ 5 เป็นงานที่เกิดจากการคิดสิ่งที่เป็นนามธรรมขั้นสูงสุด ค้นพบทฤษฎีหรือหลักการใหม่ ๆ

ลักษณะของผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์

แมคคินนอน¹⁰ (Mackinnon) ได้ศึกษาคุณลักษณะของผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ พบว่า ผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์จะเป็นผู้ที่ตื่นตัวตลอดเวลา (Alert) มีความสามารถในการใช้สมาธิ สามารถในการพิจารณาวิเคราะห์ความคิดอย่างถ่องแท้เพื่อใช้ในการแก้ปัญหา และความสามารถในการสอบสวนค้นคว้าหารายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องหนึ่งเรื่องใดอย่างละเอียดกว้างขวาง ลักษณะที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ เป็นผู้ที่เปิดรับประสบการณ์ต่าง ๆ (Openness to Experience) ชอบแสดงออกมากกว่าที่จะเก็บกักไว้ (Given to Expression Rather Than Suppression or Repression)

¹⁰Donald W. Mackinnon, "What Makes a Person Creative?" Contemporary Readings in General Psychology, Edited by Robert S. Daniel (2nd ed., Boston: Houghton Mifflin Company, 1959), p.154.

อนัสตาซี¹¹ (Anastasi) กล่าวว่า ผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์เป็นผู้ที่มีความรู้สึกไวต่อปัญหา (Sensitivity to Problems) ความเป็นตัวของตัวเอง (Originality) มีความสามารถในการคิดได้อย่างแคลวคล่อง (Fluency) ตลอดจนความสามารถในการยืดหยุ่นความคิด (Flexibility) ส่วนครอเพลย์¹² (Cropley) ได้กล่าวถึงลักษณะของผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ไว้ 4 ประการ ได้แก่ การมีประสบการณ์ที่กว้างขวาง (Possession of Wide Categories) ความพร้อมที่จะเสี่ยง (Willingness to Take Risks) พร้อมที่จะก้าวไปข้างหน้า (Willingness to "Have a Go") และความสามารถที่จะยืดหยุ่นความคิดได้อย่างแคลวคล่องในระดับสูง (High Levels of Flexibility)

ฮิลการ์ดและแอตกินสัน¹³ (Hilgard and Atkinson) ได้สรุปลักษณะของผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ทั้งจากผลการศึกษาของแมคคินนอนและบารอน (Barron) เพิ่มเติมว่า ผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์เป็นผู้ที่มีความคิดอิสระ ไม่ชอบตามอย่างใคร (Less Dogmatic) ชอบคิดหรือทำสิ่งที่ซับซ้อนและแปลกใหม่ (Preference for Complexity and Novelty) และมีอารมณ์ขัน

จากผลการศึกษาของนักจิตวิทยาต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น จึงอาจสรุปได้ว่า ลักษณะของผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ ประกอบไปด้วยลักษณะที่เป็กรับประสบการณ์อย่างอิสระ ความสามารถในการคิดอย่างพินิจพิจารณาในหลาย ๆ ด้าน ความอดทนและความเป็นตัวของตัวเอง

¹¹ Anne Anastasi, Differential Psychology (3rd ed., New

York: The Macmillan Company, 1958), p. 353.

¹² Cropley, op. cit., p. 124.

¹³ Hilgard, and Atkinson, op. cit., p. 388.

ทฤษฎีพฤติกรรมความคิดสร้างสรรค์

พฤติกรรมที่เป็นความคิดสร้างสรรค์นั้น กิลฟอร์ด¹⁴ (Guilford) ได้จัดไว้ในมิติหนึ่งของโครงสร้างเชาว์ปัญญา (The Structure of Intellect) โครงสร้างเชาว์ปัญญานี้ กิลฟอร์ด ได้อธิบายว่าเป็นความสามารถทางสมองซึ่งประกอบด้วย สามมิติ มิติคานเนื้อหา (Contents) มิติคานการปฏิบัติงาน (Operations) มิติคานผล (Products) พฤติกรรมที่เป็นความคิดสร้างสรรค์นั้นอยู่ในมิติคานการปฏิบัติงาน ในมิตินี้มีวิธีการคิดเป็นไปตามลำดับขั้น ดังนี้

1. การรู้ (Cognition) หมายถึง ความสามารถของสมองในการเข้าใจสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว
2. การจำ (Memory) คือ ความสามารถของสมองในการสะสมข้อมูลต่าง ๆ ที่ได้เรียนรู้มาและสามารถระลึกออกมาได้ตามต้องการ
3. การคิดหลายทิศหลายทาง (Divergent Thinking) คือ ความสามารถของสมองในการให้การตอบสนองได้หลาย ๆ อย่างจากสิ่งเร้าที่กำหนดให้ โดยไม่จำกัดจำนวนคำตอบ
4. การคิดแบบทิศทางเดียว (Convergent Thinking) หมายถึง ความสามารถของสมองในการให้การตอบสนองที่ถูกต้องและดีที่สุดจากข้อมูลที่กำหนดให้
5. การประเมินผล (Evaluation) หมายถึง ความสามารถของสมองในการตัดสินข้อมูลที่กำหนดให้ตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้

วิธีคิดที่เป็นการคิดหลายทิศหลายทาง (Divergent Thinking) นี้ กิลฟอร์ด (Guilford) จัดว่าเป็นการคิดสร้างสรรค์ ซึ่งหมายถึงความสามารถ

ของบุคคลในการคิดแก้ปัญหา เป็นการคิดที่ก่อให้เกิดสิ่งต่าง ๆ ใหม่ ๆ เป็นความสามารถที่บุคคลจะประยุกต์ใช้กับงานต่าง ๆ ชนิด และความสามารถนี้ประกอบด้วยลักษณะดังต่อไปนี้

1. ความคิดแคลวคล่อง (Fluency) คือความสามารถของสมองในการคิดตอบสนองได้อย่างคล่องแคล่วรวดเร็วและมีการตอบสนองในปริมาณที่มากกว่า
2. ความคิดยืดหยุ่น (Flexibility) คือความสามารถของสมองในการคิดตอบสนองได้หลายประเภท และหลายทิศทาง
3. ความคิดริเริ่ม (Originality) คือความสามารถของสมองในการคิดสิ่งแปลกใหม่ และเป็นการตอบสนองที่ไม่ซ้ำกับการตอบสนองของผู้อื่น

ทอร์แรนซ์¹⁵ (Torrance) ให้นิยามความคิดสร้างสรรค์ว่า คือ ความสามารถของบุคคลในการคิดแก้ปัญหาด้วยการคิดอย่างลึกซึ้งที่นอกเหนือไปจากลำดับขั้นของการคิดอย่างปกติธรรมดา เป็นลักษณะภายในของบุคคลที่จะคิดหลายแง่หลายมุมประสานประสานกันจนได้ผลผลิตใหม่ (The production of something new) ที่ถูกต้องสมบูรณ์ ประกอบด้วยกระบวนการของการคิด 4 ขั้น ดังต่อไปนี้ คือ

1. กระบวนการของการรู้สึกว่ามีปัญหา มีความสับสน มีปัญหาเกิดขึ้น (Sensing Problem)
2. กระบวนการของการคาดคะเนหรือการสร้างสมมติฐานเกี่ยวกับปัญหานั้นขึ้นมา (Formulating Hypothesis)
3. กระบวนการของการทดสอบ การคาดคะเน หรือทดสอบสมมติฐานนั้น (Testing Guesses)
4. กระบวนการของการสื่อความหมายให้ผู้อื่นเข้าใจ (Communicating the results)

006495

ธรรมชาติของความคิดสร้างสรรค์

ความคิดสร้างสรรค์เป็นสิ่งที่มียู่ในทุกคน และเป็นลักษณะที่สามารถส่งเสริมให้พัฒนาขึ้นได้¹⁶ ผลการศึกษาของโรเจอร์ส¹⁷ (Rogers) พบว่าภาวะที่ส่งเสริมให้บุคคลคลั่งคิดอย่างสร้างสรรค์ (Conditions Fostering Constructive Creativity) ได้แก่ ภาวะที่บุคคลรู้สึกปลอดภัย (Psychological Safety) ซึ่งเกิดจากความรู้สึกว่าตัวเองมีค่า และได้รับการยอมรับ รวมทั้งภาวะที่เสรีในทางจิตวิทยา (Psychological Freedom) โดยไม่ถูกวิพากษ์วิจารณ์หรือประเมินผล

ความคิดสร้างสรรค์เกิดขึ้นกับบุคคลที่มีสิ่งแวดล้อมเฉพาะ ก็เซลลิน¹⁸ (Ghiselin) สรุปจากการค้นคว้าของเขาว่า พวกศิลปิน นักวิทยาศาสตร์ นักดนตรี และนักประพันธ์ จะตกอยู่ในสภาพการณ์ที่จะต้องแสดงหรือบรรยายความหมายของสิ่งต่าง ๆ ให้คนอื่นทราบและเข้าใจเขาได้ ก็จะต้องคิดอย่างสร้างสรรค์เพื่อจะรายงานอธิบายสิ่งใหม่ ๆ นั้น เกล¹⁹ (Gale) ได้กล่าวว่ความคิดสร้างสรรค์มิได้ถ่ายทอดมาจาก

¹⁶ Raymond F. Gale, Developmental Behavior : A Humanistic Approach (New York: The Macmillan Company; 1960), p. 430.

¹⁷ C.R. Rogers, "Towards a Theory of Creativity," In Creativity, Edited by P.E. Vernon (Harmondsworth: Penguin Books Ltd., 1970) pp. 146- 149.

¹⁸ Bewster Ghiselin, The Creative Process (New York: New York: New American Library, 1952), p. 21.

¹⁹ Gale, op.cit., p. 431.

ยีน (Gene) ของบิกามารคา แต่เป็นพฤติกรรมที่ได้รับมาภายหลัง เช่นเดียวกับบุคลิกภาพของมนุษย์

นอกจากนี้ ผลการศึกษาของคูน²⁰ (Coon) ได้พบว่าวิธีการแก้ปัญหาแบบกลุ่มที่เปิดโอกาสให้สมาชิกได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ โดยไม่มีการวิพากษ์วิจารณ์หรือประเมินผล (Brainstorming) เป็นวิธีหนึ่งที่ช่วยเราให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ได้ดี

สำหรับในประเทศไทย เขาวนา ยุทธสุริยพันธ์²¹ ได้ศึกษาพบว่า นักเรียนที่เรียนในโรงเรียนที่มีบรรยากาศแบบเปิดโอกาสให้เด็กได้แสดงความคิดเห็นไม่เคร่งครัดในระเบียบมากนัก เช่น โรงเรียนสาธิต ปรากฏว่า นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์สูงกว่านักเรียนในโรงเรียนที่มีบรรยากาศการเรียนการสอนที่มีแบบแผนเคร่งครัด เช่น โรงเรียนที่ใช้หลักสูตรปกติ

ผลการศึกษาต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นว่าคุณลักษณะความคิดสร้างสรรค์ของบุคคลจะได้รับการส่งเสริม ได้พัฒนาเมื่ออยู่ในภาวะที่มีเสรีในการแสดงออก และในทางตรงข้าม ความคิดสร้างสรรค์อาจหยุดชะงักลงได้เมื่ออยู่ในภาวะที่ถูกจำกัด

²⁰ Arthur M. Coon, "Brainstorming : A Creative Problem Solving Technique, Psychological Abstract, 33 (1959), p. 79.

²¹ เขาวนา ยุทธสุริยพันธ์, "การศึกษาเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนในระดับชั้นประถมและมัธยมระหว่างโรงเรียนสาธิตและโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรปกติ" (ปริทัศน์นิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร, 2514) หน้า

ความคิดสร้างสรรค์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การวิจัยในต่างประเทศ

ซิซิเรลลี²² (Cicirelli) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคิดสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของเด็กเกรด 6 จำนวน 609 คน โดยใช้แบบสอบถามความคิดสร้างสรรค์ของมินเนโซตา พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างความคิดสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ในการเรียนมีค่าต่ำ ซึ่งผลการศึกษานี้สอดคล้องกับการศึกษาของยามาโมโตะ²³ (Yamamoto) ซึ่งทำการศึกษาเด็กเกรด 9 และ เกรด 11 โดยแบ่งนักเรียนออกเป็นสองกลุ่มในแต่ละชั้น กลุ่มหนึ่งมีผลสัมฤทธิ์สูง อีกกลุ่มหนึ่งมีผลสัมฤทธิ์ต่ำ แล้วเปรียบเทียบคะแนนความคิดสร้างสรรค์ระหว่างสองกลุ่มนี้ ปรากฏว่า ไม่แตกต่างกัน เขาสรุปว่าที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากสหสัมพันธ์ระหว่างผลสัมฤทธิ์กับความคิดสร้างสรรค์มีค่าต่ำ คือ มีค่า $-.02$ ถึง $.21$ ในชั้น 9 และ $-.16$ ถึง $.70$ ในชั้น 11 การวิจัยของยามาโมโตะพิสูจน์ให้เห็นว่า แบบสอบถามความคิดสร้างสรรค์ไม่สามารถเป็นตัวทำนาย (predictor) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้ แต่ เคอร์ บัวร์²⁴ (De Boer) ได้ศึกษาเด็กเกรด 6

---

²²Victor G. Cicirelli, "Form of the Relationship Between Creativity, I.Q. and Academic Achievement " Journal of Educational Psychology, 56 (1965), pp. 303 - 308.

²³Kaeoru Yamamoto, "Creativity and Unpredictability in School Achievement" The Journal of Educational Research, Vol.60 60 (1967), pp. 324 - 325.

²⁴Dorothy Louise De Boer "Study of Relationship of Creativity to Intelligence and Achievement," Dissertation Abstract. 25 (January 1968)

โดยอาศัยแบบสอบถามความคิดสร้างสรรค์ของเกทเชด และแจคสัน พบว่า ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างความคิดสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ในการเรียนมีค่า .71 ซึ่งผลการศึกษานี้ขัดแย้งกับการศึกษาของยามาโมโตะและชิชิเรลล์

สแตปป์²⁵ (Stapp) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคิดสร้างสรรค์และสติปัญญาของนักศึกษาที่เรียนศิลปะและไม่เรียนศิลปะ พบว่าความคิดสร้างสรรค์และสติปัญญาไม่มีความสัมพันธ์กัน และนักเรียนที่เรียนศิลปะ ได้คะแนนความคิดสร้างสรรค์สูงกว่าพวกที่ไม่เรียนศิลปะ

เบนต์เลย์²⁶ (Bentley) ได้ศึกษาความคิดสร้างสรรค์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนิสิตมหาวิทยาลัยมินเนโซตา จำนวน 75 คน ใช้แบบสอบถามความคิดสร้างสรรค์ของมินเนโซตา และแบบสอบถามค่านักทางการเรียนของมิลเลอร์ ผลปรากฏว่า ความคิดสร้างสรรค์มีความสัมพันธ์กับความถนัดทางการเรียน และมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนด้วย

เอ็ดเวิร์ดส์ และ ไทเลอร์²⁷ (Edwards and Tyler) ได้

²⁵ Ray V. Stapp, "Relationship of Measures of Creativity, General Intelligence, and Memory," Dissertation Abstract, 24 (June, 1964).

²⁶ Joseph C. Bentley, "Creativity and Academic Achievement," The Journal of Educational Research, 59 (February, 1966).

²⁷ Meridith P. Edwards and Leona E. Tyler, "Intelligence, Creativity, and Achievement in a nonselective Public Junior High School," Journal of Educational Psychology 56 (1965), pp. 98-99.

ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคิดสร้างสรรค์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 181 คน ใช้คะแนนความคิดสร้างสรรค์จากแบบสอบถามความคิดสร้างสรรค์ของมินเนโซตา ผลการวิจัยปรากฏว่า ความสัมพันธ์ระหว่างสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนกับคะแนนความคิดสร้างสรรค์ มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .08 เอ็คเวิร์คสและไทย์เลอร์ อภิปรายผลการวิจัยครั้งนี้ว่า การที่พบว่าคะแนนความคิดสร้างสรรค์ไม่มีความสัมพันธ์กันกับคะแนนผลสัมฤทธิ์ในการเรียนอาจเป็นเพราะลักษณะของกลุ่มตัวอย่างการวิจัย โดยเฉพาะกลุ่มที่มีความคิดสร้างสรรค์สูง (High Creativity group) ส่วนใหญ่มีคะแนนสัมฤทธิ์ผลต่ำกว่าคะแนนเฉลี่ย

วิลเลียมส์²⁸ (Williams,) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคิดสร้างสรรค์กับความคิดริเริ่ม (Originality) กับคะแนนของวิชาการหมวดคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ สังคมศึกษา ศิลปภาษา ดนตรี และศิลป์ ผลปรากฏว่า ความสัมพันธ์ระหว่างความคิดริเริ่มกับคะแนนรวมหมวดวิชาศิลปภาษา วิชาดนตรี และวิชาศิลป์ มีความสัมพันธ์กันในระดับสูง

เกทเซลส์และแจคสัน²⁹ (Getzels & Jackson) ได้ทำการศึกษาผลสัมฤทธิ์ในด้านการเรียนของเด็กในระดับมัธยมศึกษา (High School) โดยแบ่งเด็กออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่ม 20 % ของผู้ที่ได้คะแนนความคิดสร้างสรรค์สูง และ

---

²⁸ Frank E. Williams, "Training Children to be Creative May Have Little Effect on Original Classroom Performances," Current Readings in Psychology (2 nd ed., edited by Henry Clay Lingren & Fredrica Lingren, New York: John Wiley & Sons Inc., 1971), pp. 352 - 58.

²⁹ J.W. Getzels, and P.W. Jackson, Creativity and Intelligence. (New York: John Wiley & Sons, Inc., 1963), pp. 15-18.

กลุ่ม 20 % ของผู้ที่โลกะแนนสูงจากการทดสอบ ไอ-ทิว แล้วเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์จากการสอบแบบสอบมาตรฐาน ผลปรากฏว่า ความคิดสร้างสรรค์มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แต่ความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำ นักเรียนที่เรียนคียอกเยี่ยมมักคิดไม่สร้างสรรค์ ส่วนนักเรียนที่คิดสร้างสรรค์ เป็นกลุ่มนักเรียนที่เรียนค่อนข้างดี แต่ไม่ถึงขั้นยอดเยี่ยม การศึกษาของเกทเซลส์และแจคสัน นี้ เคอ เซคโก³⁰ (De Cecco) สรุปโดย กล่าวว่า มีข้อจำกัดอยู่สามประการ คือ ประการที่หนึ่ง เกทเซลส์ดำเนินการทดสอบเชาว์ปัญญาต่างเวลากันกับการดำเนินการทดสอบความคิดสร้างสรรค์ แสดงให้เห็นว่าค่าของความเที่ยง (Reliability) ของคะแนนทดสอบที่ต่างเวลากัน ก่อให้เกิดแหล่งของความแปรปรวนที่ไม่ได้ทำการควบคุมขึ้นได้ ประการที่สอง การที่เกทเซลส์คัดนักเรียนที่มีคะแนนสูงทั้งสองด้าน คือ ด้านความคิดสร้างสรรค์และด้านเชาว์ปัญญาออกจากกลุ่มตัวอย่างนั้น ราวกับเป็นการบังคับให้ยอมรับว่า ความสามารถทั้งสองอย่างนี้ไม่สามารถมีได้ในบุคคลคนเดียวกัน ประการที่สาม เกทเซลส์ไม่ได้อายางถึงค่าความสัมพันธ์ระหว่างความคิดสร้างสรรค์กับเชาว์ปัญญา ความสัมพันธ์ระหว่างความคิดสร้างสรรค์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน อย่างไรก็ตามผลการศึกษานี้ก็ตรงกับการศึกษาของทอร์แรนซ์³¹ (Torrance) ซึ่งได้ทำการศึกษากับเด็กในระดับประถมศึกษาและพบว่าเด็กที่มีความคิดสร้างสรรค์สูงจะมีผลสัมฤทธิ์ด้านการเรียนเท่ากับเด็กที่มีสติปัญญาสูง

30

John P. De Cecco, The Psychology of Learning and Instruction: Educational Psychology (New Jersey : Prentice-Hall, Inc., 1968), p. 120.

31

Paul E. Torrance, Guiding Creative Talent, (Englewood Cliffs, N.J., Prentice-Hall, 1962), pp. 49 - 63.

แมคคินนอน³² (Mackinnon) ได้ให้ทัศนะว่า ผลการวิจัยส่วนมากมักพบว่า ผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์สูง จะมีสติปัญญาสูงกว่าเฉลี่ย แมคคินนอนเชื่อว่า ผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ได้ ย่อมต้องมีสติปัญญาระดับหนึ่ง และเมื่อพ้นระดับนั้นแล้ว สติปัญญา ก็อาจไม่มีผลต่อความคิดสร้างสรรค์อีกต่อไป ทัศนะของแมคคินนอนนี้ สอดคล้องกับผลการวิจัยของเกทเชลส์และแจกสัน (Getzels and Jackson) และทอร์เรนซ์ (Torrance) ที่พบว่า ตั้งแต่ระดับ ไอ-คิว (I.Q.) 120 ขึ้นไป สติปัญญาไม่มีส่วนสัมพันธ์กับความคิดสร้างสรรค์³³ ฉะนั้น ผู้ที่มีสติปัญญาสูงก็อาจไม่คิดสร้างสรรค์ และผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์สูงก็อาจมีสติปัญญาไม่สูง

ผลการศึกษาของเกทเชลส์และแจกสัน จึงกล่าวถึงช่วยยุติผลการวิจัยที่ขัดแย้งกันอยู่ได้เป็นอย่างดี กล่าวคือ ถึงแม้ความคิดสร้างสรรค์จะเป็นคุณลักษณะที่ต่างไปจากสติปัญญา แต่ความคิดสร้างสรรค์ก็ยังมีองค์ประกอบที่เกี่ยวข้องกับสติปัญญาอยู่ด้วย

การวิจัยในประเทศ

พรณี เลขกำแหง³⁴ ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความคิดสร้างสรรค์กับผลสัมฤทธิ์ในการเรียนของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นปีที่ 1 และ 2

³² Mackinnon, op.cit., p. 155.

³³ Razik, op.cit., p. 163.

³⁴ พรณี เลขกำแหง, "ความสัมพันธ์ระหว่างความคิดสร้างสรรค์ ผลสัมฤทธิ์ในการเรียน ความวิตกกังวล และพฤติกรรมความเป็นผู้นำของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา ชั้นปีที่ 1 และ 2" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษาประสานมิตร 2515)

โดยใช้แบบสอบถามความคิดสร้างสรรค์ที่ดัดแปลงจากแบบสอบถามความคิดสร้างสรรค์ของมินเนโซตา ผลปรากฏว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีความสัมพันธ์กับความคิดสร้างสรรค์ในแง่ความคิด- แคลวคล่องและความคิดยืดหยุ่น แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับความคิดที่เป็นความคิด ริเริ่มและผู้ ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง จะมีความคิดสร้างสรรค์ในแง่การคิดหลายแง่มุมมากกว่า ผู้ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ ซึ่งผลที่ได้นี้แสดงให้เห็นว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนนั้นอาศัย ความคล่องแคล่วในการคิดและรู้จักปรับความคิดของตนเองให้สอดคล้องกับการสอนของครู มากกว่าที่จะใช้ความคิดที่เป็นของตนเองโดยเฉพาะ อาจเป็นเพราะว่าในการเรียนการสอนนั้น นักเรียนต้องเชื่อฟังครู นักเรียนไม่ได้ใช้ความคิดริเริ่มโดยเฉพาะ ใช้แต่ความคล่องในการคิด และความยืดหยุ่นในการคิด

ลาวรรณ ลิขิตทรัพย์³⁵ ได้ทำการศึกษาในด้านความคิดสร้างสรรค์และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ในการเรียนสูงและปานกลางของโรงเรียนสาธิต มีความคิดสร้างสรรค์สูงกว่า นักเรียนในโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรปกติ ส่วนนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำของโรงเรียนสาธิตกับโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรปกติ มีความคิดสร้างสรรค์ไม่แตกต่างกัน

พงษ์ชัย พัฒนาผลไพบูลย์³⁶

ได้ศึกษาความคิดสร้างสรรค์และสัมฤทธิ์-

³⁵ ลาวรรณ ลิขิตทรัพย์, "การเปรียบเทียบความวิตกกังวล และความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ระหว่างโรงเรียนสาธิตและโรงเรียนที่ใช้หลักสูตรปกติ" (วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2516) หน้า 74.

³⁶ พงษ์ชัย พัฒนาผลไพบูลย์, "การคิดสร้างสรรค์และสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3" (วิทยานิพนธ์ครุศาสตร์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2515) หน้า 38.

ผลทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 สรุปผลการวิจัยว่า ความคิดสร้างสรรค์สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์หมวดวิชาศิลปศึกษา สังคมศึกษา คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ แต่ไม่สัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์หมวดวิชาภาษาไทย ภาษาอังกฤษซึ่งเป็นวิชาที่เน้นเนื้อหาและความจำ ผลการวิจัยนี้ เป็นการยืนยันให้ค่าความสัมพันธ์ระหว่างความคิดสร้างสรรค์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนขึ้นอยู่กับเนื้อหาวิชา (Subject matter) กล่าวคือ วิชาที่อยู่ในขอบเขตของการใช้ความสามารถด้านการคิดสร้างสรรค์โดยตรงจะมีความสัมพันธ์สูงกับความคิดสร้างสรรค์ ดังนั้น ผลการวิจัยจึงปรากฏว่าวิชาศิลปศึกษาเป็นตัวทำนาย (Predictor) ความคิดสร้างสรรค์ได้ดีกว่าวิชาภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษ

มาลินี เหมะธูลินทร์³⁷ ได้ศึกษาความคิดสร้างสรรค์ กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเพาะช่าง จำนวน 184 คน โดยเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ระหว่างกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ พบว่า ความคิดสร้างสรรค์มีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความคิดสร้างสรรค์ของกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำไม่แตกต่างกัน

สรุปการวิจัยภายในประเทศเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างความคิดสร้างสรรค์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการวิจัยส่วนใหญ่พบว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างความคิดสร้างสรรค์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แต่ความสัมพันธ์นั้นจะอยู่ในระดับสูงหรือต่ำนั้นขึ้นอยู่กับองค์ประกอบด้านวิธีการสอน (Method of teaching) และด้านเนื้อหาวิชา (Subject matter) และอาจมีองค์ประกอบอื่น ๆ อีกซึ่งน่าจะศึกษาให้ลึกซึ้งลงไปอีก

³⁷ มาลินี เหมะธูลินทร์, "ความสัมพันธ์ระหว่างความคิดสร้างสรรค์กับผลสัมฤทธิ์ของนักศึกษาชั้นปีที่ 3 โรงเรียนเพาะช่าง" (วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต วิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517)

ความสามารถด้านความคิดสร้างสรรค์กับความแตกต่างระหว่างเพศ

การวิจัยในต่างประเทศ

เบรคเคนริจ และวินเซนต์³⁸ (Brechkenridge and Vincent)
 วิจัยและ กล่าวสรุปจากผลการวิจัยด้านความแตกต่างระหว่างเพศกับความคิดสร้างสรรค์
 ว่า ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กจะมีการเพิ่มขึ้นอย่างคงที่ในระยะแรกของชั้นเรียนจนถึง
 ชั้น 3 แล้วจะลดลงในระหว่างชั้น 3 และ ชั้น 6 และความคิดสร้างสรรค์ของเด็กชาย
 มีแนวโน้มที่จะสูงกว่าเด็กหญิง

ปีแอร์ส แคนเนียลส์ และแควคเกนบิช³⁹ (Piers, Daniels
 and Quackenbush) ได้ศึกษาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กวัยรุ่น
 ทดสอบความคิดสร้างสรรค์ด้วยแบบทดสอบความคิดสร้างสรรค์ตามแนวคิดของกิลฟอร์ด ผล
 การวิจัยปรากฏว่า ค่าเฉลี่ยของคะแนนความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชายและนักเรียนหญิง
 ไม่แตกต่างกันอย่างเด่นชัด อาจเนื่องมาจากระดับอายุของนักเรียนในแต่ละชั้นเรียน แยก
 ต่างกันน้อยมาก การวิจัยนี้ได้ผลเช่นเดียวกับวอลแลชและโวกาน⁴⁰ (Wallach and

³⁸ Marian E. Brechkenridge and Lee E. Vincent, Child Development Physical and Psychological Growth Through Adolescence. (5th ed., Japan: Toppan Printing Company Limited, 1965), pp. 308-09.

³⁹ Ellen V. Piers, Jacqueline M. Daniels, and John F. Quackenbush, "The Identification of Creativity in Adolescents" Human Development Readings in Research (edited by Ira J. Gordon, Illinois: Scott Foresman and Company, 1965), pp. 398-403.

⁴⁰ Michael A. Wallach and Nathan Kogan, Modes of Thinking in Young Children (New York: Holt, Rinehart and Winston, Inc., 1965), pp. 25-48.

Kogan ; 1965) ถึงที่ทอร์แรนซ์⁴¹ (Torrance) โลกกล่าวสรุป เรื่องพัฒนาการด้านความคิดสร้างสรรค์ของเด็กอายุระหว่าง 10 - 12 ปี ไว้ว่า เด็กวัยนี้เป็นวัยแห่งการอ่าน (a great-age for reading) กล่าวคือ ทั้งเด็กชายและเด็กหญิงมีความพอใจ (delight) ในการค้นคว้า (exploration) จากประสบการณ์ตรง โดยเฉพาะการค้นคว้าจากหนังสือ ดังนั้นเมื่อนักเรียนชายและหญิงต่างก็มีความพอใจที่จะศึกษาค้นคว้าด้วยวิธีการอย่างเดียวกัน จึงทำให้ประสบการณ์คล้ายคลึงกัน และอาจเป็นผลทำให้มีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ไม่แตกต่างกัน

แมคโคบี⁴² (Maccoby) ได้สำรวจการวิจัยต่าง ๆ ในเรื่อง ความแตกต่างระหว่างเพศด้านความคิดสร้างสรรค์ แล้วสรุปว่า เป็นการยากที่จะให้คำตอบที่น่าพอใจแก่คำถามที่ว่าเพศชายหรือเพศหญิงมีความคิดสร้างสรรค์สูงกว่ากัน เพราะจากรายงานการวิจัยบางเรื่องก็กล่าวว่า ความแตกต่างระหว่างเพศนั้นมีนัยสำคัญทางสถิติ แต่การวิจัยนั้นก็ไม่ได้แสดงคะแนนเฉลี่ยไว้เพื่อการเปรียบเทียบ และแม้จะแสดงค่าเฉลี่ยไว้ก็ยังมีปัญหาในเรื่องความหมายของหน่วยในสเกลนั้น อย่างไรก็ตามอาจสรุปได้ว่า ผลการวิจัยเรื่องความแตกต่างระหว่างเพศด้านความคิดสร้างสรรค์ขึ้นอยู่กับนิยามของการวิจัยว่าจะเน้นในแง่ใด ถ้าหากการวิจัยเน้นความสามารถในการวิเคราะห์ (analytic ability) ปัญหา หรือ การแก้ปัญหาแล้ว ผลการวิจัยมักจะพบว่า เพศชายมีแนวโน้มที่จะมีความคิดสร้างสรรค์สูงกว่าเพศหญิง ซึ่งได้แก่การวิจัยของวิทกินและเพื่อน (Witkin et al., 1954) แต่ถ้าวินิจฉัยเน้นในแง่ความคิดหลายทิศหลายทาง (Divergent Thinking) แล้ว ผลการวิจัยมักจะพบว่าเพศหญิงมีแนวโน้มที่จะ

41

E.P. Torrance, op. cit., p. 97.

42

Eleanor E. Maccoby, The Development of Sex Differences.

(California: Stanford University Press, 1966), p. 27.

มีความคิดสร้างสรรค์สูงกว่าเพศชาย เช่น การวิจัยของกลอสไมเออร์และไวส์มา (Klausmeier and Wiersma, 1964) และของเทรมบลี (Tremblay, 1964)

การวิจัยภายในประเทศ

ประสิทธิ์ บัวคลี่⁴³ ได้ศึกษาความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ทดสอบความคิดสร้างสรรค์ด้วยแบบสอบถามความคิดสร้างสรรค์ที่ดัดแปลงจากแบบสอบถามของวอลแลชและโคแกน (Wallach and Kogan) ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนไทยในกรุงเทพฯ นักเรียนชายมีความคิดสร้างสรรค์สูงกว่านักเรียนหญิง ส่วนนักเรียนไทยในต่างจังหวัด นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีความคิดสร้างสรรค์ไม่แตกต่างกัน

โชติ เพชรชัน⁴⁴ ได้ศึกษาความแตกต่างระหว่างเพศในด้านความคิดสร้างสรรค์ กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โดยแบ่งเป็นกลุ่มที่เรียนวิชาครูและกลุ่มที่เรียนวิชาชีพศิลป์ ใช้แบบสอบถามความคิดสร้างสรรค์ที่ดัดแปลงจากของวอลแลชและโคแกน (Wallach and Kogan) ผลปรากฏว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงในแต่ละกลุ่มวิชาชีพมีความคิดสร้างสรรค์ไม่แตกต่างกัน

⁴³ ประสิทธิ์ บัวคลี่, "การศึกษาเปรียบเทียบความวิตกกังวล ความเกรงใจ และความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนไทยในต่างจังหวัด นักเรียนไทยในกรุงเทพฯ และนักเรียนนานาชาติ ชั้น ม.ศ. 3" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2514)

⁴⁴ โชติ เพชรชัน, "การศึกษาเปรียบเทียบความคิดสร้างสรรค์ระหว่างกลุ่มนักเรียนที่เรียนวิชาชีพต่างกัน" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต วิทยาลัยวิชาการศึกษา-ประสานมิตร, 2514)

จากผลการวิจัยที่ผ่านมา จะเห็นได้ว่า ส่วนใหญ่ผลการวิจัยจะออกมาในลักษณะ
ที่เด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิงมีความคิดสร้างสรรค์ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากว่า
นักเรียนชายและนักเรียนหญิง ได้รับประสบการณ์คล้ายคลึงกัน ทั้งในด้านการเรียนและ
สิ่งแวดล้อม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย